

Warszawa, dnia 9.03. 2006 r.

DSP – II – 5000 – 68/06

dot. BPS/DSK – 043 – 80/06

BH-1 - 0700 - 96/06

Pan
Adam Biela
Senator
Rzeczypospolitej Polskiej

W związku z przesłanym przy piśmie Pana Marszałka Senatu z dnia 8 lutego 2006 r. oświadczeniem Pana Senatora, złożonym podczas posiedzenia Senatu RP w dniu 1 lutego 2006 r., a dotyczącym spraw sądowych, w których podstawę prawną żądań stanowią przepisy ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw dotyczących nabywania własności nieruchomości (Dz. U. nr 157, poz. 1315) uprzejmie wyjaśniam co następuje:

Sprawy o naruszenie prawa pierwokupu, w których osoby występujące na drogę sądową opierają swoje roszczenie na przepisach wskazanej wyżej ustawy, należą do kategorii spraw o ustalenie. Toczą się w trybie procesowym, przeciwko określonej podmiotowi. Dotyczą ustalenia prawa o charakterze majątkowym, w związku z czym, po myśli art. 187 § 1 pkt 1) kpc pozew w takiej sprawie winien zawierać, między innymi, oznaczenie wartości przedmiotu sporu. Z kolei określenia wartości przedmiotu sporu dotyczą przepisy art. 19 – 26 kpc. Stronom występującym bez adwokata lub radcy prawnego sąd, zgodnie z regułą zawartą w art. 5 kpc, może udzielić niezbędnych pouczeń co do sposobu wyliczenia wartości przedmiotu sporu.

Stronie powodowej, której pozew zwrócono ze względu na nieuzupełnienie braków formalnych, przysługuje zażalenie na tę decyzję sądu (art. 394 § 1 pkt 1 kpc).

Po przeprowadzeniu postępowania w sprawie o naruszenie prawa pierwokupu, sąd w oparciu o zebrany materiał dowodowy dokonuje analizy prawnej, w której bada czy zostały spełnione przesłanki wynikające z przepisów, stanowiących materialnoprawną podstawę powództwa. Jedną z tych przesłanek, zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw dotyczących nabywania własności nieruchomości (Dz. U. nr 157, poz. 13150) jest kwestia czy w stosunku do wymienionych w tym przepisie jednostek organizacyjnych Skarb Państwa był podmiotem dominującym w rozumieniu przepisów o publicznym obrocie papierami wartościowymi.

W zależności od wyników postępowania sąd wydaje wyrok, w którym uznaje powództwo za uzasadnione, lub je oddala. Konsekwencją tego rozstrzygnięcia jest orzeczenie o kosztach procesu. Wprawdzie postępowanie w omawianym rodzaju spraw wolne jest od opłat sądowych, jednak nie zwalnia to strony przegrywającej od obowiązku zwrotu przeciwnikowi na jego żądanie kosztów niezbędnych do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (art. 98 § 1 kpc) do których zalicza się również koszty zastępstwa strony przez pełnomocnika (art. 98 § 2 i 3 kpc). W przypadku osób w trudnej sytuacji materialnej lub osobistej sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami (art. 102 kpc).

Mam nadzieję, że powyższe informacje będą pomocne w wyjaśnieniu wątpliwości, które mogą nasuwać się w związku z praktyką stosowania przepisów wyżej wskazanej ustawy w postępowaniach przed sądami powszechnymi. Natomiast w konkretnej sprawie sądowej Minister Sprawiedliwości nie może wpływać na merytoryczne rozstrzygnięcie sądu, bowiem w myśl przepisu art. 39 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. nr 98, poz. 1070 ze zm.) czynności z zakresu nadzoru nad działalnością administracyjną sądów nie mogą wkraczać w dziedzinę, w której sędziowie są niezawisli.

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

Krzysztof Józefowicz
PODEKRETAZ STANU